

Horen met één oor

Afdeling KNO

Als iemand met één oor slecht of helemaal niet hoort en met het andere oor goed, is er sprake van eenzijdige slechthorendheid.

Aangeboren eenzijdige slechthorendheid komt relatief weinig voor. Van iedere 1.000 kinderen hebben er 1 à 2 deze stoornis. Eenzijdige slechthorendheid kan echter ook het gevolg zijn van een doorgemaakte ziekte of een ongeval.

Horen met één oor valt bij jonge kinderen vrijwel nooit op. Over het gehoor zijn er dan ook meestal geen klachten. Eenzijdige slechthorendheid wordt in de meeste gevallen (pas) door de schoolarts ontdekt. Op het moment van ontdekking is de oorzaak in meer dan de helft van de gevallen niet vast te stellen.

Eenzijdige slechthorendheid is bijna nooit medisch te verhelpen en een hoortoestel zal slechts in bijzondere gevallen verbetering kunnen geven.

De oorzaak en de grootte van het gehoorverlies aan het 'slechte' oor zullen hierbij van groot belang zijn. In geval van een totale doofheid zal noch medisch ingrijpen noch toepassing van een hoortoestel zinvol zijn. Wanneer het gehoorverlies echter slechts licht of matig is, kan een hoortoestel mogelijk toch overwogen worden.

Deze folder geeft informatie over:

- de voordelen van horen met twee oren
- de gevolgen van horen met één oor
- adviezen bij eenzijdige slechthorendheid

Voordelen van het horen met twee oren

Met één oor kun je vrijwel evenveel geluiden waarnemen als met twee oren. Maar 'horen' met twee oren heeft wel degelijk voordelen. Zo kun je:

- Even goed horen wat er links en rechts van je gezegd wordt.
- Beter richtinghoren, waardoor je sneller kunt ontdekken waar een geluid vandaan komt. Dit is bijvoorbeeld van belang op straat en bij sporten.
- Beter de afstand en beweging van een geluidsbron waarnemen. Dit is met name van belang in het verkeer.
- Beter selectief luisteren, d.w.z. uit gelijktijdig tot je komende geluiden er één geluid 'uitfilteren'. De overige geluiden worden daarbij als achtergrond gehoord en als het ware enigszins 'weggedrukt'.

Deze voordelen zijn bijzonder belangrijk in lawaaiige situaties. Het kan betekenen dat een waarschuwingssignaal (zoals een fietsbel in druk verkeer) nog net wél wordt opgemerkt. Het kan ook betekenen dat je een spreker in een galmende ruimte, een rumoerig lokaal of een kantoor met veel omgevingslawaai nog net wél verstaat, terwijl dat met één oor net niet zou lukken!

Gevolgen van het horen met één oor

Een aantal gevolgen van horen met één oor is voor de hand liggend. Met één oor kun je:

- niet goed horen waar een geluid vandaan komt.
- de wekker niet (goed) horen als je op je goede oor slaapt.

Belangrijker is echter dat het spraakverstaan moeilijker is in situaties waarbij er:

- iets aan de kant van het slechte oor wordt gezegd.
- lawaai of nagalm is, zoals bijvoorbeeld in een zwembad of sporthal.
- op de achtergrond een gesprek plaatsvindt of een radio aanstaat.

Dit laatste valt des te meer op aangezien een gesprek in een rustige omgeving prima wordt verstaan!

In een rumoerige omgeving ben je als eenzijdig slechthorende meer afhankelijk van o.a.:

- een duidelijke uitspraak van je gesprekspartner.
- spraakafzien.
- de kennis van het gespreksonderwerp.

Iemand die slechts met één oor hoort, zal het verminderde spraakverstaan proberen te compenseren door het - met hoofdbewegingen - snel opzoeken van de spreker en vervolgens:

- het goede oor naar de spreker richten.
- dichterbij de spreker proberen te komen.
- naar het gezicht van de spreker kijken ten behoeve van het spraakafzien.

Ondanks deze maatregelen blijft het spraakverstaan moeilijker dan voor gehorenden. Het luisteren kost dus meer inspanning.

Soms kan dit leiden tot:

- sneller vermoeid raken.
- vaker niet opletten.
- (onverwacht) minder goed kunnen meekomen op school.
- moeilijker gedrag van kinderen.
- het moeilijker onderhouden van sociale contacten (op school, werk, bij familie etcetera), vooral in grotere gezelschappen.

Opgemerkt moet worden, dat er met betrekking tot het voorgaande uiteraard grote individuele verschillen zijn en dat een eenzijdige slechthorendheid niet de enige oorzaak voor het optreden van één van bovenstaande zaken hoeft te zijn.

Jonge kinderen realiseren zich meestal niet dat ze aan één kant niet horen en ook hun ouders zijn hiervan vaak niet op de hoogte. Het kind hoort immers 'alles' met het goede oor. Als deze kinderen naar de peuterspeelzaal of de school gaan dan kunnen ze (af en toe) last hebben van enkele van bovengenoemde problemen. Soms zijn deze kinderen - achteraf onterecht - door hun ouders of leerkracht berispt. De ouders ervaren de mededeling dat hun kind met één oor niets hoort dan ook vaak als een schok.

Voorts moet er bij jonge kinderen rekening mee worden gehouden, dat er zo nu en dan ook in het goede oor een (klein) gehoorverlies kan ontstaan, bijvoorbeeld door vocht in het middenoor. Op dit moment is het kind slechthorend aan beide oren en worden bovengenoemde problemen ineens veel groter!

Schoolverlaters moeten er rekening mee houden dat ze kunnen worden afgekeurd voor bepaalde beroepen wegens een verminderd gehoor. Dit geldt speciaal voor functies bij de brandweer, politie, scheepvaart, luchtvaart en bij militaire dienst.

Bij volwassenen zijn de problemen sterk afhankelijk van de situatie. Dit is ook de reden waarom door chefs en collega's vaak niet wordt geloofd, dat er iets met het gehoor niet in orde zou zijn. Met zijn tweeën in een rustige omgeving is er niets aan de hand. In grote kantoorruimtes (met telefoons, computers, printers etc.) tijdens vergaderingen of op werkplaatsen met machinelawaai kunnen echter verstaansproblemen optreden.

Maar ook thuis heeft een eenzijdig slechthorende vaak verstaansproblemen, vooral als de radio of televisie op de achtergrond aanstaat.

Oudere eenzijdig slechthorenden krijgen steeds meer last van minder goed horen en verstaan. Dat komt omdat in het algemeen bij het ouder worden het gehoor slechter wordt. Bij eenzijdig slechthorenden wordt dus de gehoorscherpthe van het goede oor minder, terwijl het compensatievermogen eveneens vaak achteruitgaat (bijvoorbeeld doordat het gezichtsvermogen ook afneemt).

Adviezen

Adviezen voor leerkrachten en ouders

Om de problemen van een eenzijdig slechthorende leerling zo klein mogelijk te maken is het wenselijk dat:

- er les wordt gegeven in lokalen met zo weinig mogelijk lawaai en nagalm. De nagalm in een lokaal kan eventueel beperkt worden door toepassing van geluidsabsorberend materiaal op het plafond, (dikke) gordijnen en/of zachte vloerbedekking.
- het gezicht van de spreker (de leerkracht, maar ook andere leerlingen) voortdurend goed gezien kan worden om spraakafzien mogelijk te maken.

Daarnaast kunnen de volgende tips van nut zijn:

- zorg dat een eenzijdig slechthorende leerling ongeveer halverwege het leslokaal zit (links of rechts in de klas), met het goede oor naar de groep en de leerkracht gericht.
- geef deze leerling een rustige 'buurman' aan de kant van het goede oor.
- stimuleer dat deze leerling om herhaling vraagt als hij iets niet goed verstaan heeft (bijvoorbeeld bij het opgeven van huiswerk).
- neem het deze leerling niet kwalijk als hij vaak omkijkt als iemand in de klas iets zegt.

Houdt er tot slot rekening mee dat een eenzijdig slechthorend kind in het verkeer extra goed moet opletten, omdat het richtinghoren door het verminderd horen aan één oor (sterk) afwijkend is. Dit betekent dat het kind vaak niet goed de afstand en beweging van andere verkeersdeelnemers (auto's, fietsen, etc.) zal kunnen bepalen.

Adviezen voor volwassenen

Als eenzijdig slechthorende zult u zelf moeten zorgen voor zo gunstig mogelijke omstandigheden en uw luistergedrag aanpassen aan de situatie. Hierbij kunt u, voor zover van toepassing, uw voordeel doen met bovengenoemde adviezen voor leerkrachten en ouders.

Het is van groot belang dat u er voor uit durft te komen dat u af en toe slecht verstaat. Als er verstaansproblemen zijn, zeg dan tegen uw gesprekspartner dat u met één oor slecht hoort. Vraag zo nodig of de televisie of radio uit mag.

In een enkel geval, vooral als het goede oor een licht gehoorverlies heeft, zoals bij ouderen vaak voorkomt, kan een speciaal hoortoestel (het zogenaamde CROS hoortoestel) enige verbetering geven. Een CROS hoortoestel bestaat uit een hoortoestel, dat op het goede oor gedragen wordt én een klein microfoontje in een oorhangerkastje, dat op het slechte oor gedragen wordt.

FENAC voorlichtingsmateriaal

Brochures

- Het Audiologisch Centrum
- Slechthorendheid op het werk
- Kinderen met een hoortoestel
- Horen met één oor
- Het slechthorende kind in het reguliere onderwijs
- Leidraad voor hoortoestelgebruikers
- Ouderen en slechthorendheid
- Spreken taal en luisteren bij kinderen met een tijdelijk verminderd gehoor
- Slechthorendheid
- Slechthorende peuters
- Technische hulpmiddelen voor slechthorenden
- Plots- en laatdoof

Kan uw kind niet goed horen?

- Engels - Nederlands
- Turks - Nederlands
- Marokkaans - Nederlands

Kan uw kind niet goed praten?

- Engels - Nederlands
- Turks - Nederlands
- Marokkaans - Nederlands

CD's

Kan uw kind niet goed horen?

- Marokkaans - Nederlands
- Berbers - Nederlands

Kan uw kind niet goed praten?

- Marokkaans - Nederlands
- Berbers - Nederlands

Bestelwijze

U kunt de publicaties bestellen bij het bureau van FENAC te Utrecht. Voor de bestelling ontvangt u een acceptgiro.

Audiologische centra die zijn aangesloten bij de FENAC Federatie van Nederlandse Audiologische Centra (FENAC)

Postbus 222, 3500 AE Utrecht
telefoon: (030) 27 69 902
teksttelefoon: (030) 27 30 459
fax: (030) 27 12 892
internet: www.fenac.nl
e-mail: info@fenac.nl

Audiologisch Centrum Holland Noord

Rubenslaan 2-6, 1816 MB Alkmaar
telefoon: (072) 51 41 050
fax: (072) 51 41 060

Audiologisch Centrum Amersfoort

Prof. J.J. Groen Stichting
Zangvogelweg 150, 3815 DP Amersfoort
telefoon: (033) 47 26 854
fax: (033) 47 55 133
internet: www.profgroenstichting.nl
e-mail: secretariaat@protgroenstichting.nl

AMC KNO Audiologisch Centrum

Meibergdreef 9, 1105 AZ Amsterdam
telefoon: (020) 56 64 013
teksttelefoon: (020) 56 69 068
fax: (020) 56 69 068
internet: www.kno-amc.anywise.com

Audiologisch Centrum Academisch Ziekenhuis VU

De Boelelaan 1117, 1081 HV Amsterdam
Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
telefoon: (020) 4440969
9.00-11.00 uur en 13.00-15.00 uur
teksttelefoon: (020) 44 40 987

fax: (020) 44 40 983
internet: www.vumc.nl/kno/audiologie
e-mail: audiologie@vumc.nl

Samenwerkende Audiologische Centra Amsterdam

Derkinderenstraat 1,
1062 BE Amsterdam

telefoon: (020) 61 71 814
teksttelefoon: (020) 66 93 002
fax: (020) 66 91 003
internet: www.saca.nl
e-mail: admin@sacanl

AC Bergen op Zoom

(onder beheer van de Koninklijke Auris groep)
Marslaan 7, 4624 CT Bergen op Zoom

telefoon: (0164) 266 599
fax: (0164) 238 173
internet: www.auris.nl
e-mail: acbergenopzoom@auris.nl

Audiologisch Centrum Breda

Adriaan van Bergenstraat 232,
4811 SW Breda

telefoon: (076) 52 04 130
teksttelefoon: (076) 51 56 605
fax: (076) 51 56 611
internet: www.ac.tilburg.nl
e-mail: acb@actilburg.nl

Samenwerkende Audiologische Centra Eindhoven

Castiliëlaan 8, 5629 CH Eindhoven

telefoon: (040) 29 11 888
teksttelefoon: (040) 29 11 880
fax: (040) 29 11 889

internet: www.ac-eindhoven.nl
e-mail: info@ac-eindhoven.nl

Sint Marie

Castiliëlaan 8, 5629 CH Eindhoven
Postbus 1447, 5602 BK Eindhoven
telefoon: (040) 24 13 515
teksttelefoon: (040) 24 13 515
fax: (040) 24 12 285
internet: www.sintmarie.nl
e-mail: info@sintmarie.nl

Audiologisch Centrum Goes

(onder beheer van de Koninklijke Auris groep)
Nassaulaan 8, 4461 SX Goes
telefoon: (0113) 250 342
internet: www.auris.nl
e-mail: acgoes@auris.nl

Academisch Ziekenhuis Groningen KNO

Hanzeplein 1, Postbus 30001,
9700 RB Groningen
telefoon: (050) 36 12 700
teksttelefoon: (050) 36 14 631
fax: (050) 36 11 792

Haags Audiologisch Centrum

Lange Lombardstraat 35,
Postbus 848, 2501 VP Den Haag
telefoon: (070) 38 48 300
teksttelefoon: (070) 38 48 329
fax: (070) 38 05 634

Stichting Audiologisch Centrum Twente

Geerdinksweg 139-35,

Postbus 446, 7550 AK Hengelo

telefoon: (074) 29 17 301

teksttelefoon: (074) 24 31 115

fax: (074) 25 03 822

internet: www.actwente.nl

e-mail: info@actwente.nl

Hoensbroeck Audiologisch Centrum

Zandbergsweg 111,

6432 CC Hoensbroeck

telefoon: (045) 52 82 904 (gehoor) 9 - 12 uur

(045) 52 82 902 (taal) 8.30 - 17.15 uur

teksttelefoon: (045) 52 82 907

fax: (045) 52 82 909

Hoensbroeck Audiologisch Centrum, Locatie Venlo

St. Maartensgasthuis

Tegelseweg 210, 5912 EL Venlo

telefoon: (077) 32 05 097

fax: (077) 32 06 125

internet: www.srl.nl

e-mail: HAC.venlo@zonnet.nl

Stichting Audiologisch Centrum Friesland

Verlengde Schrans 35,

8932 NJ Leeuwarden

telefoon: (058) 28 01 586

teksttelefoon: (058) 28 01 586

fax: (058) 28 01 361

internet: www.actriesland.nl

e-mail: acfinto@acfriesland.nl

Audiologisch Centrum van het Leids Universitair Medisch Centrum

Albinusdreef 2, 2300 RC Leiden

Postbus 9600, 2300 RC Leiden

telefoon: (071) 52 62 440 / (071) 52 62 426

teksttelefoon: (071) 52 62 401

fax: (071) 52 48 201

internet: www.lumc.nl/audc

e-mail: audc@lumc.nl

Audiologisch Centrum Academisch Ziekenhuis Maastricht

P. Debyelaan 25, Postbus 5800,

6202 AZ Maastricht

telefoon: (043) 38 77 580

fax: (043) 38 75 580

Audiologisch-Visus Centrum IvD/MTW

Theerestraat 42,

5271 CD Sint-Michiëlsgestel

telefoon: (073) 55 88 111

teksttelefoon: (073) 55 88 378

fax: (073) 55 12 157

internet: www.ivd.nl

Audiologisch Centrum van het St. Radboudziekenhuis Nijmegen

Ph. van Leijdenlaan 15,

Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen

telefoon: (024) 36 19 176 (volwassenen AC)

telefoon: (024) 36 17 208 (kinder AC)

teksttelefoon: (024) 36 13 866

fax: (024) 36 17 715

internet: www.azn.nl/ent/audiol/audiol.html

Audiologisch Centrum Erasmus universitair Centrum Rotterdam

Academisch Ziekenhuis Dijkzigt (volwassenen)

Dr. Molewaterplein 40,

3015 GD Rotterdam

telefoon: (010) 46 33 290

fax: (010) 46 34 240

internet: www.eur.nl/fgg/kno

e-mail: vandervelden@audi.azr.nl

Gehoor- en Spraakcentrum (kinderen) AZR-Sophia kinderziekenhuis

Postbus 2040,

3000 CB Rotterdam

telefoon: (010) 46 36 073 (secretariaat)

fax: (010) 46 36 472

internet: www.eur.nl/fgg/kno

e-mail: aukes@knos.azr.nl

Stichting Audiologisch Centrum Rotterdam

Ammanplein 2, 3031 RT Rotterdam

telefoon: (010) 41 32 280

teksttelefoon: (010) 41 32 280

fax: (010) 41 49 483

internet: www.auris.nl

e-mail: acrotterdam@auris.nl

Stichting Audiologisch Centrum Tilburg e.o.

Korvelseweg 61, 5025 JB Tilburg

telefoon: (013) 53 62 042

teksttelefoon: (013) 54 36 748

fax: (013) 53 61 104

internet: www.actilburg.nl

e-mail: info@actilburg.nl

Universitair Medisch Centrum Utrecht, KNO audiologisch Centrum

Heidelberglaan 100, 3584 CX Utrecht

Postbus 85500, 3508 GA Utrecht

telefoon: (030) 25 07 720 (tot 12.00 uur)

fax: (030) 25 22 627

internet: www.umc.utrecht.nl

UMC, Locatie Wilhelmina Kinderziekenhuis Stem-,

Spraak-,

Taal- en Gehoor-centrum (SSTG-c)

Lundlaan 6, 3584 EA Utrecht

Postbus 85090, 3508 AB Utrecht

Huispostnr.: KJ 01.521.0

telefoon: (030) 25 04 902

(secretariaat bereikbaar op alle werkdagen van 8.30 - 12.00 uur,

dinsdag ook van 13.30 - 16.30 uur) fax: (030) 25 05 314

Audiologisch Centrum Utrecht

(onder beheer van de Kon. Ammanstichting)

Sao Paolodreef 1, 3563 CM Utrecht

telefoon: (030) 26 17 340

(open op di, 1x per 2 weken)

Stichting Audiologisch Centrum Zwolle

Oosterlaan 20, 8011 CC Zwolle

telefoon: (038) 42 18 711 (tot 12 uur)

teksttelefoon: (038) 42 55 323

fax: (038) 42 55 321

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

WLZ-11502-NL 10 december 2020